

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvniku“
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and
Canada \$2.00
To Foreign Countries \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

VIE NYBÉ LIETUVNIKU

„Vienybė Lietuvniku“
Išeina kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams;
Suvienytose Valstijose ir
Kanadoje \$2.00.
Europoje kai kur \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaičios nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujo Meto.
Apgarsinimų prekių klausite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis · laikraštis.

Nr. 21.

Apie „Amerikos Rusu Darbininku Sanjunga“ ir „Pasiteiravimų Biura“.

Skaitytojai jau žino apie viršų minėtą sanjungą iš 18 to num. „Vienybės Liet.“, kuri „užsidavę sau siekinj—sutraukti į vieną centrą visus iš Rusijos išėjusius žmones, nevežint į jų tautišką kilmę, religiją ar pažvalgas. Tikslas—gryna ekonomiškas: suorganizavus Rusijos išeivius, yra tikima pakelti juos ant vienos lygmenės su Amerikos, tai yra „vietinių“ darbininkais, darbo sanjungose ir politikoje“.

Paviršinėm žiurint, sanjungos tikslas nieko sau, rodosi net geras. Bet pažiūrėjus giliau ir perkratant atydižiai, nė su mikroskopu nė galima ižiūrėti to jo kėlimo Rusijos išeiviu ant vienodos lygmenės su Amerikos darbininkais darbo sanjungose ir politikoje, ir tiesiog atsiduoda žandarišku raugu,

Sulyginimui arba pakelėliniui Rusijos išeiviams su Amerikos darbininkais ir politika, turi buti visai kitokia taktika ir darbas. Reikia raginti išeivius mokinis amatu, nes dauguma tai žemdirbiai, ir priguleti prie darbo sanjungų. Politikoje dalyvanti gali vien piliečiai, todėl reikia Rusijos išeiviams pastoti Suv. Valstijų piliečiais. Tačiaus tokio paraginimo tame „milžiniškame darbe“ dovanai jieškos, kur butų roda, kaip geriausia išmokti amatą ir kaip priguleti prie sanjungų, idant tą „grynai ekonomišką tikslą“ atsiekti. Tas pats ir su politika — paraginimo pastoti Amerikos piliečiais nėra. Ir kur tasai keli mas Rusijos išeivio ant lygmenės su Amerikos darbininku ir politika?

Norint ką nors apgauti ir pagauti, visados reik veidmai naut, ir tiesa bus pasakyta, jog po piedanga „darbininkų buvio pagerinimo“ pažado, vi duje esti žandaras, tykojantis ant Rusijos išeivio, progresisto, mokinančiosi nuo Amerikos darbininkų sanjungų kovoti už savo ekonomiškas ir poli tiškas tiesas.

Šintai tukstančių Rusijos išeiviu Amerikoje mokinasi progreso ir politikos, ir veik kiekvienas mislyja sau: kad taip butų Rusijoj kaip yra Amerikoje, tai galėtum gyventi. Ir kiekvienas veik pasi ryges yra grįžti Rusijon, išmokti Rusijos pilieti—darbininkų amerikoniškos ekonomijos

ir politikos, idant greičiausiai išgriovus despotišką tvarką ivesti laisvę ir lygybę, kaip Amerikoje kad yra. Tą gerai žino Rusijos despotai ir labiausiai bijosi tokio žmonių geismo, ir dėlto sumanė įkurti neva „Rusų Darbininkų Sanjungą“ ir prie jos „Pasiteiravimų žandarišką Biurą“ (Spravočne Biuro), kuris sumanė atlikti tą milžinišką darbą bu tent — surašyti visas Amerikos rusus ir ne rusus ateivius, idant sužinoti kurie priguli prie darbo sanjungų ir kitų organizacijų — politiškų, ir prie progos susipažinus, susartinus su ateiviais, ištirti pažangesnius ir jau jieškomus, primesti jiems kriminališkus prasikaltimus ir gabenti Rusijon, kelti ant kartuvių. Tai yra tikrasis tos sanjungos ir biuro tikslas, tik pridengtas ekonomijos ir lygmenės žodziai.

Kad apgauti lengvatikius, kurie patių išlystu į žandarų varžą, paduota net 28 klausimai su patémijimu, jog, kurie nenorėtų paduoti savo vardo ir adreso, gali nepaduoti ir neatsakyti tulų klausimų. Koks gudrumas! Tuomi nori nukreipti nuožvalgą, kad čia geriausis prietelis yra, o ne žandaras, turintis visokius surašus nuo vietinių Rusijos žandarų, kuriuos reikia tik sulyginti su gautais atsakymais ir areštuoti. Nereikia užmiršti niekada, jog Rusijos žandarai ir visoki šnipai Amerikoje tveria revoliucioniškas kuopas, organizuoją, rašo aštrius straipsnius idant tuom įgautų žmonių pasitikėjimą, be kurio jie negali atlikti savo judoško darbo. Ne gal prieiti prie žmonių.

Dabar iš eilės perkratykime svarbesniuosius klausimus: 1 ir 2. Vardas ir pravarde, ir pilnas adresas. Kad atitikus jieškomajį buitu galima tuoju areštuoti. 3 ir 4. Lytis ir amžius. Daug yra ir moterų, kurių žandarai jieško, dėlto ir reikalauja pasisakyti, taip gi ir metus.

5. Šeimynos padėjimas; vedes ar ne, kiek turite vaikų, kiek likę Rusijoj ir kiek turite Amerikoje?

Žandarai tą pat turi surašę ir Rusijoj nuo prasišalinusių ir pasisakant apie šeimynas jie neturės klausidos.

6. Tautystė — rusas, lietuvis, lenkas ir kt.

Idant žinotų koki šnipą kur siūsti, nes lenkas atėjės pas kuriuos bus galima nueiti, ištirti jų gabumą ir radus tinka maišas pritraukti prie to „šnipinėjimo biuro“ pagelbon.

Brooklyn, N. Y., 20 d. Gegužio (May) 1908. m.

ENTERED AT THE BROOKLYN, N. Y., POST-OFFICE AS SECOND-CLASS MAIL MATTER.

Metai XXIII.

7 ir 8. Kiek mėnesių ar metų jau iš gimtinio krašto išėjė ir kaip seniai Amerikoje? Mat prasišalinusieji pirmakeliauja į Angliją, Austriją, Šveicariją ir paskui į Ameriką, kas žandarams svarbu žinoti.

9 ir 14. Kokį amatą mokate ir kur išmokote?

Reikalinga žinoti išvengimui klausidos.

10. Mokate skaityti ir rašyti, kokiose kalbose?

Mokantis keletą kalbų progressistas yra pavojingesnis už mokantį tik vieną kalbą.

11. Iš kokių gubernijos? Miestelėnas ar kaimietis, ar turite žemės ir kiek?

Idant valdžia galėtų atimti ją dėl mokesčių už pašportus.

12. Dėlko išejote iš Rusijos?

Tulas gal prisipaži, jog pildydamas valsčiaus nutarimus negėrė degtinės, reikalojo lietuviškų mokyklų, lietuviškų valdžių raštų, trečiąjų sodo, laisvės žodžio, susirinkimų ir sanjungų.

17 ir 18. Iš kokių priklausa unija, ir, ar negali trumpai ir aiškiai ką ypatiingai apie ją pasakyti?

Amerikoje yra unijų, kurie šelpia Rusijos darbininkus ir laisvės šalininkus, kas žandarams reikalinga ypatiingai žinoti.

21. Kur dirbate?

Kad sužinotų su kokiai žmonėmis draugauji.

24. Ar priklauso be savo unijos da į kitą kokią organizaciją arba draugovę; jeigu priklauso, tai į kokią?

Gal į socialistų arba Rusijos Laisvės draugovę, už ką baudžiamą katorga ir ištremimų šiaurinę Siberiją („Vilniaus Žinios“ prie Socijal-Demokratų Partijos).

25. Ar reikalingos yra iš Rusijos išeiviams organizacijos; jeigu reikalingos, tai kokių, jūsų nuomone, reikalingos?

Gal kas nurodys reikalingumą prigulėti prie socialistų arba Laisvės, tai žandarai tuoju atsiu tam tikra šnipą organizuoti, nuo kurio prigulės ir organizacijų valdininkų patrankimas.

26. Ar jūs manote, kad Rusijos išeiviams yra reikalingas „Pasiteiravimo Biuras“?

Tuli pradžioje nesuprasdami tą žabangą nurodys reikalingumą tokio „biuro“, pas kuriuos bus galima nueiti, ištirti jų gabumą ir radus tinka maišas pritraukti prie to „šnipinėjimo biuro“ pagelbon.

Iš privestų klausimų nė viename nėra tokio, kas keltų Rusijos išeivį ant lygmenės su Amerikos darbininkais ir politika, apart šnipinejimo, Rusijos žandarams reikalingo. Dėlto niekas ant tų klausimų neatsakyti iš visus per sergėkite nuo to, nes tai butų tiktai išvėlimas į žandarų tincklą.

Kad susilyginti su Amerikos darbininkais ir dalyvauti politikoje, mes galime pasimokinti nuo amerikoniškų progressyvių organizacijų. Rusijos žandarai tame nepadės, nes ir negal padėti.

Amerikonas.

Atsisaukimas.

Per velykas, 19 d. balandžio, ratelis Chicagos lietuvių inteligentų iškėlė vakarą garbei ilgametinio rašliaiškio trūso „Lietuvos“ redaktoriaus p. J. Adomaičio—Šerno. Vakaras atsibubo Great Northern vienbutyje, privatiškame kambari.

Neužsiimusi čia aprašinėjimui to vakaro, nes apie tą jau buvo rašyta „Tėvynėje“, ant rą vertus, toks aprašymas butų pervažlus ir mažai ką beapeitų bet pasidalinsi su gerbiama lietuviška visuomene kuomatu: pakalbėsiu čia, kaip tava karavas įvyko ir kam.

Kad žmonės dirbanti labui savo tautos yra branginami visų, tai, turbut, nereikalauja to mineti. Nera tokios tautos, kuri negarbintų savo didvyrių, tų tautos dievaičių, kuriuos randame visose šalyse ir visuose laikuose ir kurie nereikia pasiekti milžiniškas pro-

poreikis, nužudo savo ypatiškumą ir lieka kokia nors ab struktūrų ideja gero, gražaus, prakilno ir tam panašių ypatybų, kuri it koksai centras, traukia prie savęs savo garbinėjų ir padaro iš jų kaip ir viena organizacija. Tiekie tautos didvyriai yra netik savo tautos pirmakunais, bet ir pačia gyvastimi jos. Laiminga yra tau ta, kuri gali pasigirti savo skaitlingais didvyriais.

Mes, lietuvių ikišiolai negelėjome perdaug savo didvyrių pasigirti. Vienok tas dar neparodo, kad pas mus jų visai nebuvuo. Juk išejo iš mūsų eilių daug garsių vyru, tik visi mūsų nė naujai, né garbei; jų darbais didžiuojasi kiti ir jų garbė dengia ne mus. Jie išejo iš mūsų eilių ir paliko mus, kaip buvusių tamso-

je, visų užmirštus — kodėl? — klausiamā, kodėl? Ar jie buvo išgamos ir gėdėjosi savo žemesnių brolių? Gal taip. Bet gal ir ne. Gal tie žemesniejie jų broliai nenorėjo juos sekti ir velijo sau po senovės murksot tamsoje, neiti į šviesą. Vesti galima tik tą, kas nori sekti. Jeigu anie, svetimiams teke mūsų didvyriai, nerado sau pasekejų namie, tai ar galime juos kaltinti už tai, kad jie įėjo jieškotis sau jų svetur? Tik teisinga, kad jie seke savo protą ir nenorėjo buti tamsiaisia drauge su savo broliais. Gi dabar, paskutiniai laikais turime ir tokį, kurie visa širdžia yra atsidavę tėvynei—Lietuvai ir jos žmonėms, bet daugumas jų ar daug galejo užganėdinti savo karštus norus, užbaigdamis savo dienas, neretai nė vyro metų nesulaukęs? Išk randame Kudirkos, gailaujančią Vaičaičio, dusaujančią Biliuno, verkiame Jaučiaus, bet ar tas ką mums padės? Jie mirė, nes gyventi negalejo, o negalejo dėlto, kad mes jiem leidome perdaugrupintis apšvietimui savo brolių ir permazai rupintis savim. Teisybė, už jų numirimą nė vienas mes ypatiškai nėsam kalti; bet taip aš, taip tu, skaičytojau, taip jis, taip visi mes esame kalti už tas nepergalimias sunkenybes, kurios be laiko išnaikina mūsų tautos veikėjus. Tai yra grynai mūsų pačių kaltė, jie tarp mūsų negali gyventi mūsų didvyrių.

Bet ne ašaros reikalingos atitaisymui to blogo, tik didesnė užuoja gerta geriems norams ir darbams. Neužganėdintas pilnai ir ypatingai stovylo, į kurią, jis sakė, trijų metai, kaip prieidamas kartkarčiais pasižiurėdayo per langą sankrovos, norėdamas nusipirk.

Bet ioksi atminimas tai visi atminimas kelių dešimčių jo ypatiškų draugų, o ne visos tautos. Šią atjautę ir buyusieji ant p. Šerno vakaro. Jie jautė, kad be vakaro ir dovanų dar kas daugiau turėtų buti padaryta ir, nors patarimą kun. Dembskio — įsteigtą fondą p. Šerno vardu šelpimui pasenusių raštininkų — atmetė, kaip nenaudingą, bet užgyrė kitą jo vardu fondą — šelpimui besimokinančių muzikų. Ponas Šernas yra didelis mylėtojas muzikos ir dailos. Jo akis džiaugsmu virė pamačius dovanų stovylo ir ašaros žibėjo akise p. Petrauskui skaitant žodžius dueto, kurį jis paraše jo atminčiai. Taigi šitas sumėnas patiko visiems ir igyvendinimui jo, imta dėti pinigai; bet pamačius, kad tas pinigų dėjimas jubiliantu vardu po jo akių gali nepatikti pačiam jubiliantui, likosi sustabdyta tam vakarui, išrinkus į globėjus šito naujai įsteigto Šerno muzikališko fondo: išdininku Drą A. Rutkaušą ir išdo globėjais B. Balevičių ir J. Laukį. Pinigų tą vakarą sudėta \$17.95. Nuo išlaidų vakaro liko \$14.40 kurių taipgi liko priskirti prie šito fondo. Taigi išde tuo tarpu yra \$32.35.

Šią viską, skaitytojau, rašome tau ne tam, kad priminti nesmagų mūsų tautospadėjimą, tik kad sužadinti pas tave prakilnesnius jausmus ir norą pasikelti augščiau. Nereika laujam mineti, kaip sunku yra buti po kitu, ir kad laisvai pastoti galima tik nereikalaujant nieko nuo kitų. Vargsta me mēs dabar, bet vargome, dar daugiau, kaip nėra rašto ne pažinome. Šiandien jau pratyne savo akis ačių darbams mūsų prakilnesnių vyrių, bet to dar nėra gana. Mokytojų ir ir raštininkų mums neužtenka; muns reikia taip pat piešęjų, dainorių, muzikų, ypač gerų muzikų, kaip p. Petruskas turėjo proga mus pertikrinti savo darbais. Taipgi čia tau, skaitytojau, yra proga padaryti savo tautai didžiausį labą, prisdėdant su savo centais prie šito naujajį išteigto p. Šerno muzikališko fondo. Dėkis prie jo, su kiek gali — su puse dolerio, su doleriu, \$5.00, \$10.00, ar ir daugiaus; — nesibijk, tuomi didelį darbą padarysi savo tautai. Kazin, kaip ilgai likta yra čia mums gyventi, kol paskesime amerikonizmo vilnyse; ar butų smagu išnykti be jokio ženklo po savęs? Nė vienas to nenori.

Bet ne vien tautai padarysi didžiausį gerą prisdėdamas su savo centais prie šito p. Šerno muzikališko fondo; tuomi padarysi taipgi didžiausį smagumą p. Šernui, kuris išgirdė apie išteigimą fondo tokiamas vartbiam ir prakilniams tiks lui, pasakė, kad jis rodas yra atiduoti ir visas tas jam padarytas dovanas labui šito fondo. Jei jis skaitome įvesdintojų naujos gadynei mūsų raštoje, tai padarysime išmointingai, jei duosime jam pradėti naują gadynę ir mūsų muzikoje — laižodis stojasi kunu!

Pinigai reikia siūsti šiuo adresu:

Dr. Rutkauskas, Box 62,
Grasselli, Ind.

Šerno Muzikališko fondo globejai:

J. Laukis, B. K. Balevičia.
[Kitų laikraščių meldžiamė
siųtai atsišaukimą atkartojeti].

I JAUNUOMENE.

Pastaruoju laiku, dėlei išvilių priežiščių, lietuviškoi eianti mokslius jaunuomenė turi aplieisti Rusiją ir jieškoti šviesos užsienyje. Daugumas važiuodavo Sveicarijon ir ten razdavo sau prieglandą. Bet liuosieji šveicarai, persigandę Rusijos revoliucijos, pradėjo šnairiai žiurėti į visus ateivius iš Rusijos, pradėjo juos persekioti. Dabar Sveicarijoje jau nebegalima pasirodyti be užsienio poso; universitetai, mokslo židiniai, padavė ranką policijai. Jaunikaitis, norintis pastoti universitetan, turi pristatyti ponams profesoriams, universiteto vyriausybėi iš Sveicarijos policijos paluidžima, kad jis gali gyventi Sveicarijoje. Taigi jaunikai čiu, kuris negali gauti Rušijoje užsieninio poso, kelias iš Sveicarijos jau užkirstas.

Bet jaunuomenė mokslo jieško... Ir kur dabar jai kreiptis, kur važiuot? Kelias yra, yra kitos valstybės vakarų

Europoje, iš kur policija dar neveja laukan Rusijos atėjų, kur universitetų vyriausybė dar nepradėjo bičiuliutis su policistu.

Kas iš jaunuomenės nori gauti visokias informacijas apie Belgijos išairias mokyklas, mės noriai apsiūmame tam Dalyke patarnauti.

Kreiptis adresu: Liege, Belgique. Rue Robertson 25 M-r Pierre Narutowicz.

Atsakymui butinai pridėti 10 kap. markę.

Pasarga lietuviams.

Laikraščiuose tankiai randi autrius apgarsinimus, kuriais kviečia lietuvius pirkti farmas ir saldžiai zodžiai aprašo, kaip bus palaiminti tie, kurie iš tų apgarsinimų jas sau nusipirkę. Patikejės vienam tokiam apgarsinimui iš Mičiganos valstijos, aš nurašiau laišką, reikalaudamas informaciją, kurios netrukė pri buti ir nupiešė gražius laukus, derlingą molio žemę prie upelių (?), o jeigu esą nori, tai yra tame moly ir juodžemio, jeigu ir to neužtenka, tai rasi išvyro. Miškuose vien tik klei vėl auga ir tai taip išmintingai, kad vienas kelmas nuo kito stovis per 100 žingsnių. Nebereikia geriau norintiems išskinti séjamus laukus. Viškas tai esa arti miesto ir gelžkelio stoties.

Prisiskaitę tokiam pamasinimui, susitarėdu draugai iš Sheboygano ir nuvažiavonė pasiūlytė. Tikrai atradom tas farmas, tik — vai! apgarsinimų meluota. Juose rāsė, kad tei nai jau esanti susitvėrusi lietuvių kolonija, kurioje gyvena jau 35 liet. šeimynas ir vadina tūs kraštą „Nauja Lietuva.“ Tuom tarpu mēs vos vos suradom 3 lietuvius. Vie toje gražaus molio, vaisingo juodžemio ir naudingos žvyros, radom rudosias smiltis. Geležinkelis tiesi netoli, bet vos vienas traukinys per dieną juomi perbėga. Klevų nepasisekė pamatyti nė vieno, tik tai nususē pūsaitės, kurias gera plaštaka gali apgniaužti ir drebulaite rankos storumo. Daugiausiai išsidriekė krumai. Žodžiu viškas kitaip, negu buvo apgarsinimius. Ir jeigu butumėm radę ne tą pačią kompaniją ir josios agentą A. Kiedį (lietuvi), tai butumėm mislinę, jog mēs ne ten nuvažiavom. Agentas užtikrino, kad tai jų apgarsinimas buvęs liet. laikraščiuose. Bet kodel ne tą garsina, ką turi, to nemokėjo atsakyti. Mat jis gauna po 2 dol. nuo kiekvieno parduoto akro, tai ko jis ten paisys ant lietuvių, kurie atvažiuoja, praleidžia pinigų ir jeigu nesiduoda apgaut, grįžta bardamies ant apgarsinimų ir laikraščių, kurie juos talpiva.

Todėl perspėju vientaučius, kad ant tokijų apgarsinimų nesiduotumėt meškeriotis ir ne visuomet įtikėkite agentų žodeliams, kuriais vilioja jus ant farmų. Jiems rupi ne jūsų gerovė, bet tie du doleriai nuo kiekvieno parduoto akro.

A. Aleksinas.

Sheboygan, Wis.

Kas bus su religijomis?

(Užbaiga).

Teisybės balsas.

Štai paduodu kelias ištraukas iš veikalo Uptono Šinkler. Patarčiav jas perskaityti ypač tiems gaivalams, kurie dar iki šiolai saldžiai svajoja, nežinės rukoose paskendę; patarčiav išidėmeti prasmę tų teisybės žodžių, kurie šiaip skambiai.

„Bet ne, jie vaipais skambino visai ne jam, jie rengda mi Kalėdas, visai ne apie jį manę, jis niekam nerupėjo. Jis nėko nesvérė, numestas buvo į šalį, kaip kokia šiukšlė kaip kokio, nusibaigusio gyvulio lavonas. Tai buvo labai baisu, baisu! Jo pati dabar gal jau miršta, jo kudikis gal neturi ką valgyti, jų visa šeimyna gal baigia šalti, o tuomi tarpu jie skambina sau Kalėdoms! O tai šlykštus pasityčiojimas, tas tariamasis jūnubaudimas! Jie patalpinėjį, kur sniegas negali plakti jam į akis, kur šaltis negali perimti jį į kaulų; jie atneša jam pavalyti ir atsigerti — kodėl gi iš Dievo malonės, jeigu jau turi jį nubausti, jie nepatalpinio podraugų ir jo šeimyną į kalėjimą, o jį kodėl nepaliko lauke; kodėl jie nerado geresnio budo nubausti jį, negu paliekant trejatą silpnų moterų ir šeštą apleistų vaikų stipri nuo šalčio ir mirči badu.

„Tai buvo jų įstatymai, jų teisingumas! Jurgis stovėjo išsieties, drebėdamas iš užsidegimo, kumščius sugniaužę rankas iškėlęs, jo visa širdis degė neapykanta ir pagiežė. Dešimtis tukstančių prakeiksmių jiems ir jų įstatymams! Jų teisingumas — tai melas, biaorus, gyvuliškas melas! Tai tik klasta, nedoras pasityčiojimas! Čia niekur nerasti teisingumo, nerasti teisybės, visur teisybę turi tik pajiega, tai tik terionija! Jie sustrempti jį po savo kojomis, sudėti visą jo gyvenimą; jie užmušę jo gyvenimą; jie užmušę jo pasenusį tėvą, jie sunaikino jo pačią, jie prislogino ir įbaugino visą jo šeimyną, o dabar jau jie apsidirbo ir sujuomi; jiems jau daugiau nereiki jo, o kadangi jis bandė juos stabdyti, stoti ant keilio, tai veikia jie sujuom padarė! Jie patalpinėjį už geležinių štagų, kaip kad jis butų laukinis žvėris, be proto ir jausmų, be tiesų, be meilės, be pajautimų. Ne, ir su gyvuliu jie taip butų nepasielgę, kaip jie pasielgę su juomi! Ar nors vienas sveiku protu žmogus, sugavęs gyvą sutvėrima guolyje, paliktu jo mažus vailius nudvėsti tenai?“

„Jis kovojo už savo gyvas tį; jis suardė save savo įnirtusių neįsigalėjimu. Bet dabar jau pabaigė su tuom, — jis išnaikė tą iš šaknų! Pas jį daugiau nėra vietas né ašaromas, né jautrumui — jis jau atkando dantis į tai — jie tik iš vergija jį pardavę! Dabar jis jau bus laisvas, nusikratys savo pečius ir pakils kovoti. Jis džiaugiasi, kad tas pasibaigė — turėjo kada nors pasibaigti, taigi ir geriau, kad tas dabar įvyko. Si pasaulė visai naujieji amžiai milžino šuo. liais žengia.

Bet tai bus jau ne fanaticus religija, tiktais meilės, lygibės ir broliškumo, prie kurios naujieji amžiai milžino šuo. liais žengia.

ko Antanéliui nukentėti, tai dar jis visgi nieko nenukentėjo, kiek butų prisiėję kenteti jeigu butų šioje pasaulėje pa silikęs. Dabar tėvas rupinsis tik savim, jis kovos už save prieš visą pasaulę, kuri jis trukdė ir kankino.“

„Revoliucionieriai, taipgi ne aniuolai: jie taipgi žmonės kurie daugiausiai kilę iš draugijos urvu ir tųjų purvais gerokai susitarę. Kaikurie iš jų geria, kiti keikia, kiti nemandagiai pasielgia; tarp jų ir tarp kitos visuomenės dailes tik tas yra skirtumas, kad jie yra pilni vilties, mato priežastį iž ką verta kovoti, už ką galima nukentėti.“

Z. iš A.

Laimės jieszkojimas.

— Ar žinai ką, Jonai, — pratarė motina į savo sunų, tik ką jėjus grįcion, — kur tik nežvelgiu, iš visų pusų matau ateinantį negeistiną svečią — badą. Nors ir turime žemės sklipelį, bet ant tos nėkas nebežaugia, ištraukėme jos pasutinius syvus ir atidavėme tiems, katrie dabar su paniekiniu žiuri į mus; tiems, katrie linksmai sau važinėjasi po visus gražiausius miestus, samdosis brangius namus valgo prasmatnius valgius geria skaniausius gérimus; tiems, katrie kai pamislini nėlašelio prakaito neišlieja prie darbo... Patarčiau aš tau nebesiduot išnaudoti mūsų pojūjų, — važiuok Ameriką: tenu sakoma, kad nėra tokiai kuriaose galečiai pasislėpti nuo šių reikalų, nėra tokiai uostai kurį galečiai pabėgti nuo jų; kad ir keliaučiai iki pasaulės kraštui, visur rasiu tokiai pat prakeikta sistemą, — visur rasiu, jog puikiausius, prakilniausius žmonijos palikimus, poetų svajones ir kankintinių kančias suvaržę ir sau tarnauti pajungę susi organizavę ir viską apiplešęs guodumas. O todėl aš ne galu nieko neveikti, aš negaliu tyleti; todėl aš meičiau į šalį savo smagumus ir laimę, sveikatai ir savo gera varda — ir leidaus į pasaulę, šaukiantis, nes prie to mane verčia širdies skausmas! Todėl mane nenutildys nė vargai ir nesveikumai, nė neapykanta, apkalbos, bauginimai ir išjukimai, nė kalėjimai ir persekiojimai; nesulaikys manęs jokia galybė, kokia tikta yra ant žemės, ar augščiau žemės, kokia buvo, yra, ar kada nors bus įsteigta. Jeigu man nebus sekšas šiai nakti, tai parseis bandyti rytoj. Nes aš kalbu balsu milijonų, kurie neturi balso. Balsu tūlį, kurie prispausti, o neturi suramintojaus balsu tūlį, kuriems viskas gyvenime atimta, kurie neturi atilvio ir išvadavimo, kuriems šiai pasaulė yra kalėjimu, tor turų urvu, kapinėmis! Balsu mažų vaikų, kurie šiai nakti dirba pietinėse valstijose medvilnių darbavietėse, svyrudami nuo nusikamavimo ir netūredami vilties užbaigti savo kančias, jei bent grabe! Balsu moterų, kurios siuva pastogėse prie žvakutės šviesos, nuilsusios ir verklamos, kad jų vaikeliams reikia bado kęsti! Balsu žmonių, kurie, gulėdami ant skarmalų guolio kovoja su paskutinija savo liga, palikdami čia savo numylėtuosius, kuriems praseis prasuti. Balsu jaunuų merginų dingsta, juo geriau. Kiek te-

— Bet, motin... — pratarė sunus.

— Vaikeli, geriau neišskalbinėk; rengkis į kelionę; girdėjau, kad panedelyj ir iš Putriškių keletas išvažiuos; tai ir tu susitark su jais, bus netaip nuobodu. Va, duosi užvalgyt ir nueik pasiteiraut, kada jie išvažiuos.

— Bet, motin, — kuom aš važiuosiu? — pertraukė Jonas. Jie tai turi pinigų, o aš ne; stai turi tris kapeikas, ką atliko nuo valdžios mokesčių, — tai ir visi mūsų pinigai. Mykulas sakė, kad lig Amerikai reikia turėti nemažiau pusantro šimto rublių; iš kur mēs juos imsimė? Ar norės kaskolinti mums?

— O, dievulėliau! aš buvau apie pinigus ir užmiršus... Ar žinai ką, Joneli, atsisirkime su savo paskutiniais gyvulėliais, parduostime juos ir vis maž surinksimė kelionei pinigus; aš viena pasilikusi vistiek nebesirupinsiu apie žemę, nes iš jos nebeturėsiu jokios naudos: valdžia ateis ir paima viską; o kai nieko nebeturėsiu, tai juk galvės nuo pečių nebutraukis; rytoj miegalybė bus jomarkas, nuvesi ar klij parduoti, o žydams pasa-

kysi, kad ateitū nupirkti karves;— mažiam lig nedėliai ir sukraptysim reikalingus pinigus.

— Tegul bus ir taip,— liudnai ir nenoromis pratarė Jonas:

Viskas gerai pavyko: pinigai, jau buvo kelionei sulasiuti da ir motinai pasilikė pėnki rubliai tulam laikui pramisti, pakol sunus nuvažius į palaimintą Ameriką ir uždirbę atsiųs iš tenai daugiaus.

Sunku buvo motinai paleisti savo vienatinių sunų; tik tas ją ramino, kad jos sunus nuvažaves Amerikon užsidirbs daug pinigų pastos turtingas ir jai atsiųs pinigų, ir nustos badas žiureti į akis. Da sykį per sergėjo sunų taupiai gyventi ir per ašaras atsisveikinusi, išleido sunų turtų jieškoti...

Jonas Amerikoje surado pažiamus ir netruko patirti, kad ne taip čia puiku, kaip jis ir jo motina manė. Darbu negalima buvo gauti, nes jau ir čia būtų daugybė badų kentė, mat buvo prasidejės krizis. Nuvedė kas ten Jonas ofisan, iš kur darbdaviai samdosi sau darbininkus. Iėjės Jonas didelį kambarį pamate danguybę žmonių: vieni sėdi kiti stovi ir šnekėjuoja; visi apiplyšę, pagėltusiais veidais, iðdubiomis akimis, pamislino sau: štie žmonės didesnį varga kenčia, negu pas mus Lietuvoje, nes as savo krašte dar nemaciai tokijų nuskurusių, iðdžinusių žmonių...

Staiga pamate vyrą, išeinančią iš pašalinio kambario, dailiai pasirėždžiusi, knris storu balsu nesuprantamoj kalboje į Jonas prašnéko; tuom tarpu ir kiti visi žmonės susigrudo apie tą žmogų, kaip bitis apie avili. Jonas, nieko nesuprastamas bailiai atsiitraukė užpakalin. Salia savęs išgirdo lietuviškai kalbančius, „as nevažiuosiu,—kalbėjo vienas—viena kad pinigų neturiu, o „antra“ nenoriu skirtis nuog šeimynos.“

„As važiuočiau, kad tik turėčiau kuo—pratarė antras;

bet dabar neturiu nė vieno cento, turiu laukti ant vienos ar darbo ar... mirties.“

Jonas prisiartinės prie besikalbančiųjų, paklauso:

„Ar tas pónas sako, kur darbą galima gauti?“

— Taip,—atsakė jam vienas. — Argi pats nesuprantai?

Sako, kad kokiamė ten mieste reikalauja darbiainkų ant gelžkelio; gal nori, tai važiuok...

Gavęs nuo drangų pinigų ant kelio ir porą dolerių ant maisto, Jonas išvažiavo į nežinomą miestą.

Tik spėjo išlipti iš traukino, tuož jis pasitiko koks te nai žmogus ir nuvedė tokian pat ofisan kaip tenai, iš kur išvažiavo; čia pareikalavo nuo jo pinigų ir Jonas nieko blo go nemanydamas išsiemė vi sus kiek turėjo, ir išsidejės ant delno pakilo reikalaujančiam; tais pačiais pinigus išvedė Jonas laukan ir... su ranka parodė į vieną pusį, greitai sugrižo atgal, užtrenkdamas kietai savo ofiso duris.

Supratot Jonas, kaip per dalykas, kad jis begediškai apga lošai?

— Bet ką dabar daryt,— pamislio sau vienas;— nežinau ir neturiu kam pasiskusti. Tai mat kas toji pagirtinoji šalis!.. Bet ant vienos laukti mirties bus sunku, eisiu nors pekščias, surasiu iš kur išžiavau, o drangai vis maž neduos didelio bado kenteti...

Trijų dienų kelione jam gerai pavyko: dienos buvo dailios, naktis ne šaltos, nereikėjo didelio šalčio kenteti; bet trečią dieną, jau pavakarop pradėjo rastis ant dan gaus debesėliai; saulutei dar nenuisleidus apdengė ją storas juodas debesys, pakilo smarkus vėjas ir pradėjo tirštai kristi lietus su sniegus. Kelione per tyrus laukus darsi kas kart sunkesnė ir vargesnė.

Pajutes silpnumą, nebegaledamas ilgiu kariauti su smarkia audra, patemėjė šalykelejė dideli akmenį Jonas užsiglaudė už jo, kad nors kiek užsilepsti nuo žiauraus pagaires siautimo. Atsimine jam paskutiniai motinos žodžiai: „taupiai gyvenk ir mane neužmiršk,“ ir išsiverzė į krutinės sunkus atdusis; drebaučiu balsu jis sau kalbėjo: „nežaiminga mano gimimo diena!“

Pasviro ant šono, apémė sunkus miegas... nustojo širdis plasnoti... sustingo visas kunas... ir atsiliuosavo nuo vių vargų ir prispaudimų šio netikusio surédimos...

Jonas P...

POLITISKOS ŽINIOS.

Rusija. Valdžia jau pasakė Europai savo žodį, jis nebesi deda ant saves dumos ličynos, su kuriaja pirmiaus viliojo nuo Prancuzijos kapitalistų paskolas. Duma yra, bet jos nera, — taip valdžia pasakė lupomis finansų ministerio Kokovcevo, kurs viešai praeju sių savaitę visai dumai metė į akis nuo tribunos ši pasišiepiam: „Ačiu Dievui, mēs da neturime Rusijoje parlamento“...

Rods po tų žodžių kai-kuriė dumos astovai labai išišeidė ir prisypė savo prezidentą Cho miakovą, kad varde dumos atsakytu ant tokio panickiniu liandies astovų. Bet išejo da juokingiau. Chomiakovas atsistojo ir pasiskundės visai dumai ant Kokovcevo, pasakė, kad jam esą labai gaila, jog neturiš galés ministru sudrausti nuo tokijų išsitarimų. Jeigu, girdi, galečiau, tuoj užginčiau. Buvu nužiugus valdžia, nes suėmė revoliucionierių vadą daktarą Durand. Paskiaus išsiaiškino, kad valdžios džiaugsmas buvo perankstyvas, nes suimtas buvo visai kitas vyras. O Durand liuosai skrajoja apielinkėse Lima ir kelia prie maišto žmones.

Peru. Ir šita nedidelė Pietinės Amerikos respublika susilaukė krizi. Netiketai užsi dumas astovai labai išišeidė ir prisypė savo prezidentą Cho miakovą, kad varde dumos atsakytu ant tokio panickiniu liandies astovų. Bet išejo da juokingiau. Chomiakovas atsistojo ir pasiskundės visai dumai ant Kokovcevo, pasakė, kad jam esą labai gaila, jog neturiš galés ministru sudrausti nuo tokijų išsitarimų. Jeigu, girdi, galečiau, tuoj užginčiau. Buvu nužiugus valdžia, nes suėmė revoliucionierių vadą daktarą Durand. Paskiaus išsiaiškino, kad valdžios džiaugsmas buvo perankstyvas, nes suimtas buvo visai kitas vyras. O Durand liuosai skrajoja apielinkėse Lima ir kelia prie maišto žmones.

Portugalija. Balandžio 29 d. prasidėjo naujai išrinkto ir sušaukteto Kortėzo (parlemento) darbai. Jaunas, 18 metų karalius Manuilius perskaitė nuo sosto kalbą. Joje lengvai priminė apie savo užmuštajų tévą—karalių šiai žodžiai: „mano tévas taip nuo žmogių dingant gatvės,“ ažuot sakyti: „buvo nužudytas ant gatvės.“ Sakoma, kad

Maroka. Arabų maištai eina smarkyn. Jų patriotizmas ir fānatiškas prisirišimas prie savo tévų tatybos kaskartas priduoda naujas spėkai kovoti su prancuzais. Paskutinėmis dienomis išyko karštos imties tarpe arabų ir prancuzų apie tvirtovę Boudeni. Prancuzai vedami generolo Vigy, nors išgriovė tris miestelius, vienok arabų iš stiprovės neiškrapštė, tiktais neteko trijų savo oficierų, trilkos karei vių ir 60 jūnų buvo sunkiai pažeista. Tačiaus iš arabų puose labai dideli išmušimai.

Indija. Nesenai Bengalius teritorijoje tapę susektas didelis suokalbis prieš Anglijos valdžią; suokalbyje įtraukia ma įtekmingi indusai, net ir kapitalistai. Jų noras yra nudėti Anglijos vietininką, gen roli Kičenerą, kurs yra vyriausiu angliškosios kariuomenės vadu Indijoje; taip gi nužudyti kitus augstus urėdinkus ir apsauktis savo krašta nepriklausmingu Anglijai. Ant jų nėlaimės, suokalbis tapo pirmiau susektas, negu pasisekė išykvint. Kičenero policija suėmė apie 30 agitatorų, kurių namuose rado indusų kalboje spausdintus kurstančius prie revoliucionijos reštus, o pasienę rada skele bombų sąkrovą.

Kinai. Japonijos tavorų boikotas platinasi visais pakraščiais. Fučian, Amoy, Svatov, Hong Kong ir kituose jurių uostuose pirkliai atsiskaitė savo tavorus ant japo niškų garlaivų, o kiniečių laivai nepriima japoniškų. Dėl tospriežasties keletas Japonijos laivų kompanijų visai nebėri ko vežt ir sustabdė savo laivus. Kinų bankai pradėjo nebeprūmti Japonijos popierių pinigų. Zodžiu, tarpe Kinų ir Japonijos juodas katėnas perbėgo.

Peru. Ir šita nedidelė Pietinės Amerikos respublika susilaukė krizi. Netiketai užsi dumas astovai labai išišeidė ir prisypė savo prezidentą Cho miakovą, kad varde dumos atsakytu ant tokio panickiniu liandies astovų. Bet išejo da juokingiau. Chomiakovas atsistojo ir pasiskundės visai dumai ant Kokovcevo, pasakė, kad jam esą labai gaila, jog neturiš galés ministru sudrausti nuo tokijų išsitarimų. Jeigu, girdi, galečiau, tuoj užginčiau. Buvu nužiugus valdžia, nes suėmė revoliucionierių vadą daktarą Durand. Paskiaus išsiaiškino, kad valdžios džiaugsmas buvo perankstyvas, nes suimtas buvo visai kitas vyras. O Durand liuosai skrajoja apielinkėse Lima ir kelia prie maišto žmones.

Portugalija. Balandžio 29 d. prasidėjo naujai išrinkto ir sušaukteto Kortėzo (parlemento) darbai. Jaunas, 18 metų karalius Manuilius perskaitė nuo sosto kalbą. Joje lengvai priminė apie savo užmuštajų tévą—karalių šiai žodžiai: „mano tévas taip nuo žmogių dingant gatvės,“ ažuot sakyti: „buvo nužudytas ant gatvės.“ Sakoma, kad

nenorėdamas paerzinti bujo jančio revoliucioninio judejimo karalius bijojes aštriai išsi reikštė. Šaltais žodžiais prišaukė parlamentą darbuotis, kad susiuko Portugalijos išskaidytos spėkos ir sugrižtų jas senoji galybė. Atidaran Kortėzo, Portugalijos sostapile Lizbona buvo apsiausta ka reivais, nes buvo gandas, jog esas suokalbis tą dieną nudėti karalių. Jokio incidento nebuvo.

IŠ VISUR.

Rusijos valdžia netikta žydus nori iš savo krašto išvaryti; ji pradėjo ir kitų tautų žmones persekioti. Mieste Chabarovsk, Siberijoje, administracija užsipuole išgulti kiniečius. Kurie tiktais neturi pasportų, tuos ir išvaro. Bet reikiu žinoti, kad kiniečiams pasportai sunku gauti. Todėl prisina išsikraustyti visiems. Anadien policija užpuole ant kiniečių teatro, suėmė apie 200 kinų žiurėtojų ir uždare kalejiman. Tarpe suimtųjų daugelis yra net turtingų vaizbunų, ir juos visus ketina išsiųst iš Siberijos. Matomai, kad caro valdžia net Siberijoje persekiuoja priesių ūkį. Viso labo tas lokautas atima darbą 250.000 žmonių.

Kaip miestų buržuazija yra

Amerikos valdžia sumanė Europai, kad ateinančių 1909 metų sausio 1 dieną sušaukti sekanią konferenciją į miestą Szangaj, Kinuose, kur menama susibart ir uždraust auginių ir vartojimą opijumo Kinuose. Prižiūrint, kad ruky mas opijumo pereina iš Kinų į visas šalies ir gręsia išsiplatinimui, po visas viesą kaip girtuakystė ir tabako rukymas. Praheužia tamjau pritarusi.

Garsus rusų filiofobas ir rašėjas, grapas Tolstojs rašas naują apysaką, užvardytą „Kunigas Sergijus“, kurią neduosi atspauzdinti pakol dar gyvas. Apyskakos karzygis— jaunas oficerius, kurs ėpsivylės meilėje, pameta svitę ir tampa vienuoliu. Neiškentės pagundos vėl pameta vienuolyną ir tampa nužudžiu. Papasakojime išsiaiškina daugelis paslapčių iš gyvenimo vienuolių.

Pasišventęs daugelio metų tyrinėjimui atsigimimo lyties, tulas Londono gydytojas, Romme, apskelbė savo triusius, kurie esą patvirtinti gamtos įstatymais. Romme sakė, kad vaikiukas gimsta, kada tėvas yra moraliskai silpnesnis už motiną, o mergaitė— kada motina silpnės už tėvą. Kares laiku ir da daugelį metų po karės, gimsta daugiau vaikiukų, nes tuomet vyriškiai esti nusilpninti. Minėto daktaro teorija lyginasi garaus profesoriaus Szenko teorijai, kuris tėvams, norintiems susilaikti tos ar kitos lyties kudikį, pataria imti tam tikrą tukinanti vaistą. Rusijos caras tik tuomet susilaikę su nė, kada Szenkas maitino eirine.

Pereitais metais Amerikos milijonierius Kenedži paskyrė didelę sumą pinigų ant pastatymo Haagos miete, Holandoje, „Sataikos Palocius“. Tai bus kaip ir koks viso svieto parlamentas. Vietinė valdžia siemet emesi jau už darbo ir paskyrė \$50.000 ant išmūrijimo pamatu.

je pradėjo keliauti į Ameriką. Bet ir čionai jų nepriima. Kaip jie buriai atkeliauja, taip visus buvus policija susodina atgal į vagonus ir gražina Kanadon. Praejuoja savaitę pilna traukiniai sugrąžino į Yorktoną. Miestelėnai neleido jiem išvesti į cielą dieną traukinys prastovėjo ant palaipos. Duchoborai išrodo išalkę ir paniure, nes minta tik oboliais ir pinotais.

Astrachanijoje, Rusijoje kaledimo viršininkas ir jo pagelbininkas jėjė su ginklais į kaledimą ēmę kalinius mušti. Vieną užmušę, o daugelį nežmoniškai subadė ir sukapojo. Gyventojai prisypyre valdžias, kad tuos nužudžius suimtų. Teismas pasmerkė abudu po 8 metus į arėstantų rotas, o penkius sargus po 5 metus ant sunkių darbų. Vyriausis miesto policiečių, kuris prisakyda vo žmones kankinti, bijodamas bausmės patsai nusiužindė.

Gliagove laivų budavotojai išsaukė milžinišką lokantą ir atstatė 6.000 darbininkų, kurių nenorėjo priimti numazinimo mokesčių. Tas da butų ne taip blogai, jeigu neįtraukiti butų darbininkai iš kitų šakų. Viso labo tas lokautas atima darbą 250.000 žmonių.

Kaip miestų buržuazija yra papaikusi ant naujienų parodo atsitikimą Budapeste, praėjusi savaitę. Matai iš Amerikos pargrindo grapas Szechenyi, kuris apsivedė su milijonierius Vanderbilto duktere. Szechenyi su pačia nuojo į eirką ir kaži—kas šnipstelėjo publikai šiai naujienai: „Ar žinot, sėdy nėse yra turtingiausia antsvieto moteriškė, Vanderbilt!“

Gauja žiurėtojų šoko iš vietus ir pradėjo grustis priekyn, lipdama per sėdynes, per galvos. Priekiniai pušokai nuo užpakalinių žingieduolių gintis ir atsilenkę pelius ēmę badytis. Pašaukta policija ir ugnagei su triškynėmis vos-vos nūmaldė riaušes ir išgabeno sužiustus svečius į ligonbučius. Juk tai puiku!

Vienas Paryžiaus mokslinės, Dr. Baraduc apskelbė, jog jam pasiekė nuimti fotografiją nuo žmogaus dušios, išeinančios iš kuno. Tačiaus jis nepripažista, kad tai butų dnušia, apie kurios išganymą taip širdingai trūksias josios dvasiškiejie vadovai, bet tai tam tikra spėka, kurią jis vadina eteru. Tas eteras esas kiekvienoje žmogaus dalelė, pradedant nuo plaukų, bai-giant kojų nagenomis. Žmogui mirstant, ta spēka apleidžia žmogų visa sykiu, kurią daktaras Baraduc ir sugudrejo savo negatyvu pagaut. Nesugriebus jas tam momente, išsklaido po orą. Ačiu už gerą žinią!

Likosi nominuoti šie: prezidentui E. V. Debs, jo viešininkui B. Hanford. Debsas jau treti kartą yra nominuojamas ant socijalistų partijos tiketo. Metuose 1900 jis gavo 87.814 balsų, 1904—402.283. Hanfordas taipgi antrą sykį.

Amerikos šnipinis dėkavoja karall.

Pittsburgho šnipas P. Angelo gavo nuo Italijos karaliaus širdingą padėkavojimą už atlikus labai naudingus darbus Pensylvanijos valstijoje. Minėtas šnipas labai uoliai darbuojasi tarpe italių išeivių su rankiodamas žinias apie jvairos rušies piktadėjus, tarpe tų ir fanarkistus bei Italijos revoliucionierius.

Geriai šnipinis ant svieto, kad net karaliai jems draugiškas delnas ištiesia. Mat savi žmonės...

Pasimirė brangus katinas. Wilkes Barre, Pa. tulas didžturtis, B. Dilley nesenai miręs paliko vienintelį savo išpedinį—juodą katiną. Lai-

Netoli Meksikos didmiescio yra žmonių jtkėta stebuklinga vieta Guadaloupe. Ten kasmet pabaigoje balandžio dievo meksikona važinėja ant atlaidų. S

mingas paveldėjas gavo net \$40.000 ir amžiną tarnaitę su alga \$75 dol. mėnesiui. Praėjusią savaitę tarnaitė susirgo ir buvo išvešta į ligoninę. Pasigedės draugės, katinas išpuolė į nervų ligą ir pradėjo duktį, draskytis. Daktarai ištyrė, nulémė pūsinui nebeis gydomą ateičių ir uždavę chlo roformo, numarino. Iš tų \$40.000 iškėlė velioniu katinui iškilmingas laidotuves ir iš likusios dalies pastatys jam paminklą—fontaną ant miesto bulvaro.

Bara ir vėl ramina.

Darbo ir Vaizbos sekretorius Straus, kurs neseniai buvo pakelęs gvoltą prieš ateivius, kad jie Amerikai suteikiai pačius nedoriausius gaivalus, dabar jau kita giesmėlę užtraukė. Aną savaitę New Yorke presbiterų metiniame susirinkime ėmė širdingai amerikonus ramint, kad svetimtai čiai nesibijotų. Esą ateiviai italai, ungarai, arménai ir kiti mums suteikia gerus darbininkus ir kareivius. Metuose 1864 vietinėj armijoj ir laivyne, iš 500.000 kareivių, buvę 159.000 svetimtaučiai ir nekėlė maišto; 1905 m. iš 2.213.000 kareivių, apie pusę milijono buvę iš ateiviu. Ir taipgi ištikimai tarnavę krašto gero vei.

Taigi, taigi! Gerai, kad p. Strauso barometras kilnasi! tai žemyn, tai augstyn. Bet da geriau butu, kad jis dasiekęs protinį laipsnį, nebusystu vėl iki kurstymo visuomenės prieš nekuo nekalitus ateivius.

Tev. Myl. Dr.-tes reikaluoose.

Valparaiso, Ind. Balandžio 26 d. atsibuvo 66 tos kuopos susirinkimas, kuriame nutarėme:

1. Centro išdininkas turi užsistatyti kauciją, nemažiaus \$1000.

2. TMD. turi išleisti velionio Kudirkos raštus.

3. TMD. turi užsiūti išleidinėjimu mokslo rankvedžių, o ne šiaip raštų, kaip kad ikišiolai buvo daroma. Išleidinėjimą rankvedžių, mes reikalaujame delta, kad šiaip raštų mes jau turime ir tokį raštą išleidinėjimas nesimažina, nes tuomi užsiima laikraščiu redakcijos. Bet apie rankvedžius, kurių paskutiniame laike mumslabai truksta, jų išleidimui mažai kas rupinasi. Mums rodos, kad šiuo dalyku turi užsiūti T. M. D.

Kuopos išd. Šafranauskas.

Šio pranešimo įzangajoje buvo plačiai kalbama apie pirmiaus būvusijį TMD. išdininką ir neišdavimą atskaitos. Kadangi praėjusiam „VL.“ numeriu, ta apyskaita jau pagarsinta, todėl visą įzanga apie redakcijos. Red.

Iš lietuviškų dirvų Amerikoje

Brooklyn, N. Y. 1-Gegužio Brooklyn Suvienyatos Draugystės surengė darbininkų šventęs apvaikščiojimą. Demonstracija išejo iš Taučiško Namo ir apėjusi kelias gatves, sugrižo to-paties namo salėn; dalis dalyvavusių ap-

vaikščiojime susirinko Kosciuškos svetaineje. Buvo laikomos prakalbos; kalbėta Tautiskame Name lietuviškai ir angliskai, o Kosciuškos svetaineje-lenkiškai, lietuviškai ir angliskai.

Po prakalbį buvo priimta sekanti rezoliucija:

„Mes lietuvių darbininkai apvaikščiojame Pirmą Gegužio dieną už darbo šventę, mės aukštai iškeliami savo vėliava ant kurios išrašyta: tegyvuoja laisvę, lygybę, brolybę! tegyvuoja socializmas vedas prie socijalistinės revoliucijos!“

Pirma Gegužio diena—yra visasvietinė visų darbininkų šventė: visų tautų ir visų šalių darbininkai tą dieną skelbia pasauliniu apie brolybę, vienijimosi ir pripažinimą už teisingas reikalavimus kovojančios darbininkų kėlos su kapitalizmo tvarką:

Pirma Gegužio diena reiškia didelę šventę tos žmonijos dailies, kuri žengia pirmyn, išviesią socializmo ateigą—o ja parengia žmonijai ne jos geradariai—kapitalistai, ne jos dyvaiškija, žengianti greta kapitalisto—ne, ją rengia nuvargintos, puslėtos pačių darbininkų rankos;

Pirma Gegužio dienoje proletarijatas reikalauja sau pripažinimo didžiausią savo tiesų—tatai ir mės, prisidedame prie viso proletarijato ir draugų juo reikalaujame sau:

8-nių valandų darbo dienos idant kiekvienas iš mės turėtų laiko pačiu ir laviamu si, kuris yra reikalingas paškmingai mės kovai su dailies surėdymu ir atsiekimui mės idealų:

mės reikalaujame, idant visi žmonės butų lygus visur, idant nebutų ponų ir tarnų, ponų ir vergų, išnaudojamų ir išnaudojančių;

mės reikalaujame, kad darbininkas dirbtų ant save ir gautų visą savo darbo vertę, ko nėra šiandieną, prie kapitalistinės surėdymo: šiandieną mės darbas neša vaisius tik kaptalizmui, o mums suteikiama vien tik tų vaisių trupinius;

mės reikalaujame tokio draugijos sutaisyti, kuriame nebūtų luominiai skirtumai ir priešgiminių; kad nebutų to, ką mes matome dabar: mės visi dirbame, o keli žmonės kapitalistai naudojasi mės darbo vaisiaisiais nieko nedirbdami; mės alkstame, o jie už mums suvalgo mės pagamintą maistą; mės esame akla—be mokslo,—o jie už mums lavinasi mės išrengtose ir užlaikomose mokyklose; jie linksmiasi ir paleistuvauja mės prakaitu,—o jie mumis, reikalaujančius duenos ir savo tiesų—jie šaudo ir kemša į kalėjimus;

mės reikalaujame tokio valstybės surėdymo, prie kurio žmonės pati savę valdytų, prie kurio nebutų draudžiamas tas, kas yra žmogaus gyvenimui reikalingiausia, k. a.: susirinkimai, laisvė žodžio, spaudas;

mės reikalaujame tokio surėdymo prie kurio mės butas ir mės ypati butų nepaliečiam; mės reikalaujame tikros, pilnos, žmoniškos laisvės ir lygybės—bet kadangi nė laisvės, ne lygybės negali mums suteikti nieks, o ji reikia patiem iškovoti—tai mės, birstengdami prie didžiausios pasaulyje sociališkos revoliūcijos, esame pasirūpę ir dabar kovoti su kapitalizmo sistema tokiai frankiais, kurie yra nai slaptai ir su slapta sana-

parankiaus ir su kurių pagelba bent iš dalies galima pasiekti mės vargingo buvio pagarinimą.

Pripažindami Pirmą Gegužio dieną už darbo šventę, mės aukštai iškeliami savo vėliava ant kurios išrašyta: tegyvuoja laisvę, lygybę, brolybę! tegyvuoja socializmas vedas prie socijalistinės revoliucijos!

R.

Naugatuck, Conn. Šitas miestelis yra nedidelis, yra 5-kios gumo autuvų dirbtuvės ir keletas kitokių išdirbysčių. Bedarbių ir čia netruksta; gumo dirbtuvės vos tik kruta ir nėkiek nesigerina, tik vis da eina blogyn. G. M. R. Shoe Co. paleido daug darbininkų ir nuo gegužės 15 užsidarbys visiškai, nežinia ant kiek laiko. U. S. Rubber Co. dirba tik po 4 dienas per savaitę. Kitos dirbtuvės taipgi pradeda nepliną laiką dirbt. Pribuvusiam iš kitur negalima gauti darbą, nes ir čia yra 40 žmonių. Ikišiolai surasta 37, o 3 da gal kur liko gruvišniuse. Septynis išėmė nebegyvus, o daugelis yra mirčiai sužeistų. Lietuvių buvo keturi ir vieną jų taipgi negyvą išėmė—Broniu Šerkšnį (25 metų, da nevedė vyrukas); antras Vincas Dambravas, mirtinai sužeistas (jis yra vedęs); trečias sužeistų Juozas Juccis; ketvirtas pavardės nežinau. Kiti visi darbininkai buvo daugiausiai angliai, lenkai ir italai.

Lietuvių čia yra didelis būrys, taipgi nemažai yra smukliai. Čianykščiai lietuvių vienatinkai smukles šelpia ir gerai jas užlaiko; apsišvesti retas čia mano ir retas skaito kokį laikraštį, paskendę girtuoklyste.

Cia visuomenė labai ikyrė daugumas smuklių ir 515 balsų gegužės 4 d. balsavo kad butų panaikintos visos čia smuklės. Bet norinčiu, matyt, buvo daugiau ir vėl pasiliuko po senovei. Smuklininkai buvo labai nusigandę, bet dabar vėl atsijuokėjo; vienok atėis laikas, susipras visuomenę, kad girtuoklyste yra didžiausia tamšybės palaikytoja.

J. Kunas.

Lawrence, Mass. Gegužės 2 buvo parengtas teatras „Paskutinė Banga.“ Žmonių priėjo daugybė, net meilu buvo žiurėti; visi užsilaike raimai, su atyda žiurėdami ant lošėjų. Pabsigus teatrą, dainavo latvių choras; dainos buvo gana puikios, iš revoliucių laikų paimitos; paskutinė daina buvo dainuota „žuvušiemis draugams.“ Teatro vėdėjas paprašė, kad dainavimo laiku visi žmonės sustotyti, išreikšdami žuvušiemis užuojausmę; paaikiino, ką tai reikia atsistojimas; pradėjus dainuoti, visi sustojo; bet, ant nelaimės, atsirado ir su „buože“, kuri tuojuos pradėjo žmones sodint....

Teatro rengėjai, matytis dar per pirštus žiuri ant „buožės valdžios“, ir pati laisvai reikalauja sau žandarų ant pagelbės; jeigu kovojam už laisvę, ir panaikinimą „buožės valdžios“, tai nepriderėtumus reikalauti ant salės storpišvų policijantų kurie mės griaudžias giesmes giedant, su „buože“ žmonių galvas daudžyt....

B. Stankovičius.

So. Boston, Mass. Cio-

rių prisiega tveriasi lietuvių laisvamanių kuopa, ir jau taip atlaikyti net 3 susirinkimai. Koki jos, tos kuopos tikslai, da nežinoma. Girdisi, kad kovosianti su kunigija. Iki šiol dar niekuom nauji kunigų priešai viešai neiškilo.

N. N.

Exeter. Borough, Pa.

Gegužio 12 d. anglų kasyklėse atsitiko baisi nelaimė: Mt. Lookout Coal Co. šaffose pasidare plyšimas gazų ir išyko paciliui čielos trijeks pliožios. Pirmoje suzeidė 4 darbininkus, iš kurių du mirtinai; antroje žmonių ne pagave, nes tuom tarpu buvo išeję. Bet paskui, kada prižiurėtojai surinko darbininkų burj ir nusiunte gaisro gesintų, tai vel plyšo ir užgriové apie 40 žmonių. Ikišiolai surasta 37, o 3 da gal kur liko gruvišniuse. Septynis išėmė nebegyvus, o daugelis yra mirčiai sužeistų. Lietuvių buvo keturi ir vieną jų taipgi negyvą išėmė—Broniu Šerkšnį (25 metų, da nevedė vyrukas); antras Vincas Dambravas, mirtinai sužeistas (jis yra vedęs); trečias sužeistų Juozas Juccis; ketvirtas pavardės nežinau. Kiti visi darbininkai buvo daugiausiai angliai, lenkai ir italai.

rių neskaito; yra keletas praujančių vyrukų, tai tuos myli „visuomenė“ vadina socijalistais ir šliuptarniais. O jau tokį vardas pas mus yra aštriai persekiojamas.

Turime SLA. 116 kuopele

ir šv. Jono draugystę. Pasutinės vieną sanarij, P. Baltrušaitį patiko didelė nelaimė—važiuodamas darbo jėškoti iš Pittsburgho šoko iš traukinio ir nusilaunė ranką. Tai draugai sudėjom kiek aukų špirkom laivakortę ir išsiuntė į Lietuvą.

J. M. Užjaučiantis.

Gardner, Mass. Pavasaris šiltas. Žmonėlės suskurdė. Nebuvo da socialistų, tai kunigelių atvaziavęs velyki nės klasintų, kai gerai išbarė ir išvadino socialistus, tuo yra susitvėrė LSS. kuopa...

Darbininkų Draugelis.

Chicago, Ill. Gegužio 5 d. tapo palaidota Barbora Simkiutė, kuri nesenai tapo užmušta ant gelžkelio, ant kampo So Jefferson, ir 16 tos gatvės. Velionė priklausė orie LSS. 37 kuopos, paejo iš Joniškio, Kauno gub. Pasiūlyta draugė palydėjo ant kapinių kuopos draugai; ant jos grabo viršuje kvietkų buvo du kaspinai: raudonas su parašu: „Kapitalizmo auka“ ir baltas su raudonu parašu: „Draugei B. Simkiutė nuo LSS. draugų.“

Toje bažnytėlėj, kur atsibarėjus, buvo šermerinės pamaldos kurių gėlės dave pipirų socialistams, kurie ēsa nori valdžiai išgriant, kapitalistus išnaikinti ir jų milijonais pasidalint. Jie eisiai į peklą nes ēsa šešo vaikai. Paskui iškeikė vieną tuos, katrie bažnyčioje juokiasi. Mat kunigelių per pamokslą ėmė provyt juokus, tai apie kokius ten mergų bučiavimus, apie molius, vištakius ir kt. Daugelis šypsojosi ir už tai gavo. Baigdamas pasakė, kad niekas negali susilyginti moksle su kunigu. Girdi: jei nori pažinti, kas yra kunigas, tai stok į mokslą nuo 6 iki 24 metų. Paskui vėl atsukė jienas, sakydamas, kad perdideli mokslo velnias susukas galvoje žmogaus smegenis ir darosi bedieviai.

Ar ne dėlti ir mės kunieliui lyg kas nors apsisuke?

J. D.

Royalton, Ill. „V. L.“ 19 N patemijau straipsnelį: „Reikalinga atsarga nuo išnaudotojų“, kuriame K. E. išrodinėja mano „blogus darbus“ visuomenėi. Dar mano „nuskriaustieji“ draugai ne siskubina garsinti į laikraštius ir reikalauti atlyginimo, o čia jau radosi šmeižėjai mano ypatos. Cia regis dalykas privatūkas, o ne visuomenės. Todėl prie visuomenės išnaudotojų da negalima manęs priskaityti. Aš prisipažinstu kultu draugams, kurie man paskolinio ant kelio, nes jiems ir prizadėjau sugrąžinti: Wilkes Barrių A. Olekui 20 dol. Pittsburgo A. Valinčiui 4.00 ir Spring Valles drg. Žvingiui 5.00 (skaitlinė rašte labai nesaiški). R., kuriems su laiku

prizadu atlygint.

Tad bereikalo K. Eidukaitis manė perstatą visuomenei už išnaudotojų. Blogo nėko nepadariau.

P. J. Millchunas.

Pasirodo, kad ne toks didelis lietus, koks buvo debesys. Meldžiame mūsų bendradarbių paliauti kabinetis prie ypatų. Ypatų darbams ne laikrašty vieta, nors tuliems taip ir išrodo. Red.

Apsirikimų pataisymas.

1. Mės atydą atkreipę, jog „VL.“ 19 N, korespondencijos iš Brooklyno, N. Y. kur įsispaudė zeceriskos klaidos. Nors jos menkos pačios per save, bet reikalaujant korespondentui pataisome. Ir taip: „Progresu Ratelio“ susirinkimas atsibubo 26 balandžio, o ne 28 d. Apatineje eilutėj, skiltis 3-čia, žodis „Teisybė“ turi bueti „Teisybė“. Skiltis 4-ta eilutė 28 iš viršaus, ažuot „ta pačia“.

2. Taipgi prašo pataisytį Chicagos TMD. 19 kuopą savo atsišaukimė, „VL.“ 19 N, 48 šia vietą: „kuopos TMD. turi suteikti mandatus įgaliotiniams, nors jie ir neprigulėtū prie TMD.“ Turi buti: „turi suteikti mandatus įgaliotiniams prigulintiems prie TMD.“

PERŽVALGA.

— Nuo 10 iki 14 gegužės Philadelphijoje buvo laikomas Lietuvių Socialistų Sąjungos susivaziavimas. Tuom tarpu mės neturime platesnių žinių apie jo veikimus; pasistengime skaitytojams apie tai sekantie numeriuose plačiau pranešti. Tieki žinome,

Pazvelgus atgal.

SOCIJOLIOGIŠKAS ROMANAS

Eduardo Bellamy.

VERTÉ

Pranas Siulelis.

(Tasa).

Dėlto jūsų laiknose ir žiaurumas klezdejo, kad jūs da nebuvo to supratę ir iš to tai pačio visos jūsų sistemos neišmintingumas.

— Viskas tas gali but, kad taip ir yra, — atsakiau aš; — bet tas, ką tamsta pasakojote, niekuon neslyti tų kurie negali dirbt ir atnešti visuomenei naudą. Kaip gi gali jūsų visuomenė iš savo išdo užlaikyti, jeigu tik ne iš mielaširdybės?

Regis aš tamstai šyrt pasakiau, — ar bent man rodosi, kad aš tą pasakiau, — jog žmogus turėtų dalyvanti už abelino tautos stalo ne dėlto, kad jis dabar yra sveikas ir gali dirbt, bet dėlto, kad jis yra žmogus; juk jis galėdamas, dirbo; jeigu galės, vėl dirbs; arba jeigu galėtų, vėl dirbtu.

— Tiesa, tamsta tą pirmiaus pasakėte, — atsakiau aš: — bet man rodos, kad ant jūsų išdo pašalpos gali tikėtis tiktaid dirbusieji darbininkai. Ar gi jūs šeptiate ir tuos, kurie nieko neįstengia veikt?

— O lyg jie ne žmonės!

— Nejaugi ir raiši, akli, ligoniai ir sužeisti naujodasis tokia pat gerove, kaip ir gabiausi darbininkai

— Žinoma, — atsakė jis.

— Tokia mielaširdybė, — patémijau aš, — nustebinus butų pačius karščiausius mūsų laikų geradėjus.

— Isivaizdinkite sau, kad jūsų namuose yra ligoni brolis, negalintis dirbt, — atsakė dr. Lit; — nejaugi jūs duotumet jam blogesnį valgi, rubus ir butą, negu pats sau? Greičiausiai, kad jūs jam geriau pataikintumet, ir jums nė i galvą neatite pavadinti tą geradėjiste. Nejaugi tokis žodis, buk jūs darote almužą, nejėstūt jūs!

— Žinoma, — tarinu aš; — bet šitas palyginimas netinka. Suprantama, kad žmonijoje yra įsigyvenusiu monė, jog visi žmonės yra broliai; bet tokis abelėjėjo, kad žmogus žinodamas gausęs lygu iplaukimą, visuomet sau parankiaus užsiemimą, tai yra lenglyste pagal kraują: jūs neturi savije nė vienodu vienodu rovio.

— Tamstos lūpomis kalba devynioliktais šimtmētis! — sušuko Dr. Lit. — Ak, mister Vest, nėra nė mažiausios abejonės, kad jūs labai ilgai miegojote. Jeigu man reikėtų išaiškinti jums tas paslaptis, ikyko mūsų civilizacijos gadyneje ir kas taip didžiai jūs nustebina, tai aš pasakyčiau, ką dalykas yra tame, jog žmonijos brolystė, kuri pas jūs tiktais gražiuose žodžiuose buvo vartojama, pas mus gi paviro į gyvą faktą, į tokį dalyką, kuris dabar ant tiek stipriai ir tikru ryšiu jungia žmoniją į vieną kūną kaip ir tikroji giminystė. Bet, dagi ir paliekant tą samprotavimą nuošaliai, aš negaliu suprasti, kodėl jūs nustebina tas, kad negalintiems dirbt yra leidžiamas gyventi iš triuso tū, kurie gali dirbt. Juk ir jūsų kariumenės atlikimas, tautos apsaugojimui, buvo maž-daug panašus į mūsų pramonijos armiją: o vienom negatiuose eiti į kariumenę jūs neatidavot piliečio teisių. Ir jūsų laikose negalinėtieji tautai tartauti pasilikdavo namie ir jūsų sanguo bei gynė tie, ką éjo į kovą; ir niekas nepakele davo klausimo apie jūsų teises, nė gi manę apie jūsų blogai vien už tai, kad jūs netiko į kariumenę. Taip ligiai dedas ir pramonijos tarnystėje; nuo sveiku žmonių, galinčių dirbt, reikalaujama, kad dirbtu; bet nieks neatima piliečio teisių ir nuo tū, kurie negali dirbt; jei taipgi turi pilnā tiesą prie tautos turto ir pragyvenimo. Darbininkas ne dėlto yra pilietis, kad jūs dirbt, bet atpenči jūs dirbt dėlto, kad yra pilietis. Kaip ir jūs pripažindavote, kad stipresniojo pareiga yra kovoti už silpną, taip ir dabar, mes, kuomet karių laikai praslinko, skaitome stipresnius už priederme pavaduoti darbe silpneseinu sius.

Abelnai yra manoma, jog rišimas kokio klausimo, jeigu jūs ką nors palieka neišaiškintu, pasiliestu vistiek da neišrišiu; taip ligiai ir mysiškės žmonijos klausimai nebutų pakakinančiai išrišti, jeigu mes nebutume pasirupinę apie raišus, ligonius ir aklus, ir apliečių juos ant malonės ar nemalonės kitų, tartum laukinius žvérus. Daug geriau paliki sau stipresniuosius ir sveikus žmones neaprupinimus, negu silpnus ir apsunkintus, kurių turi pasigailėt kiekvie na širdis. Iš čionai ir aisku, kaip jau aš tamstai šyrt pasakiai, kad kiekvieno vyro, moteriškės ir kudikio teisės prie tautos turtų ir gyvenimui lėšų remiasi ant gryno, platus ir aiskaus pamato, beten ant to, kad visi jie yra vienos žmonijinės šeimynos sanariai. Dieviškoi artimo mėlelė yra vienatinis myšiunigas, ir tas yra geras viskam.

Man rodosi, kad nė viena jūsų civilizacijos ypatybė nebuvo taip šlykti, kaip jūsų luomu neapykanta. Dargi pagaliaus jeigu jūs ir neturėjote gailiesčių, jokio brolybės jausmo, kaip gi jūs vienok Dr. Lit., išaiškinęs man telefono muzikaliskasias negalėjot matyt, kad, nesirupindami apie silpnus,

jūs atimdavot nuo tū vargšu tiesioginę jūjų pilietybės tiesę?

— Aš čia ne visiškai su jūmis sutinku, — tarinu aš. — Aš pripažistu, kad tasis silpnijų luomas turėjo tiesę reikalauti nuo mūs pasigalėjimo; bet kokin budu tas, kuris nieko neveikia, gali taip pat reikalauti, kad butų duota ir jam dalis iš kitų triuso vaissių?

— Kodėl gi, — atsakė Dr. Lit, — jūsų laiknose darbininkai jau daugiau galėjo visko padirbt, negu ta galėjo laukiniai žmonės? Ar ne dėlto tik, kad jie jau gavo gatavą visą draugijos mechanizmą, surenginui kurio reikėjó dangilio tukstančių metų? Kokiu budu jūs tapote savininkais tū visu žiniu ir to mechanizmo, kuris priduoda devynius dešimtadalius vertybės jūsų trūmisi? Juk jūs tai paveldėjote nuo pirmesnių žmonių, argi ne taip? Gerai. Bet argi nebuvo jūsų lygis to visko paveldėjai, tie visi kiti, nelaimingi ir prilikimo nuskriaustieji broliai, kurius jūs atstumėte?

Ak, mister Vest, — kalbėjo toliaus daktaras Lit, kada aš nieko neatsakiau: — dagi paliekant nuosilai samprotavimus apie teisybę ir broliską meilę prié silpneseinu ir nuskriaustu, aš negaliu suprasti, kaip pas jūsų laikų darbininkus atsirado drąsa imtis už darbo, kuomet jie žinojo, kad jūs vaikai, arba jūs vaikų vaikai, nelaimė atsikitus, galėjo nustoti netiktais gyvenimais smagumais, bet dagi paties reikalingiausio savo gyvasčiai. Išstabu išrodo, kaip galėjo jūsų žmonės, vaikų tévai apkęsti tokią sistemą, kurioje jiems daugiau visko duoda, negu aniemis nelaimingiemiams, silpniesniams broliams, mažiam gavusiemis nuo gantos kuniškų ir dvasiškų pajėgų. Juk ant to remianties, tévai galėjo tiesiog nieko savo silpniesniams vaikams nebeduot, kaip tik gyvasti:

galėjo tik elgėtas gindyt, ir nieko apie juos nesirupint. Kai tū dar drīzo žmonės paleisti ant svetos kudikius, aš jokiu budu tokio žiaurumo nesuprantu...
Pasarga. Nors vakar vakare Dr. Lit savo pašnekésy rimtais pabriežė tą faktą, kaip rupestingai jie dabar stengiasi suteikti kiekvienam žmonui išgaileti savo prigimtus palinkimus ir sekti paskui jūsų pasirenkant sau užsiemimus, bet aš tūk dabar

Matydamas grumojančias darbininkų akis, belgietis paliovė juokėsi ir dabar jo veidas išreiškė kokią tai rimtą ir gilia mintį. Ir luktelėjės jis prašenko:

— Ne taip! ne taip! Mēs netaip gegužės pirmajā šventiame Belgijoje! Nesislapstom tā dieną po girių, (Toliaus bus.)

PIRMOJE GEGUŽĖS SAPNAS.

TEISYBĖS APYSAKA.

VERTE

Ant. Skruzde.

(Tasa.)

— Kur švęsite? — vis dar nedasiprotėjo Arcas.

— Ak, tu, neišmanėli! Na, miške švęsimė. Matai ve kur giraitė, — tēnai ir švęsimė, su ugnumis, iškilmingai.

Cia, matomai, belgietis suprato kame dalykas, ir taip nuosirdžiai, taip karštai nusikvatojo, kad darbininkai net nustebuo.

— Cha, cha, cha! — pasileido jis. — Ak, vyručiai, neišlaikysiu! cha, cha, cha, cha, cha, cha! — Jis susiėmė už pilvo ir tik ką nebesivoliojo ant žemės nuo dusinančio jū juoko.

Darbininkai vis stovėjo, kai stulpai, potam pae-mė juos apmandas.

— Ko čia dabar raitaisi tu, užjurine papuga, — ant galio piktai prašneko Tado raupuotasis draugas.

— Ką tu čia radai juokingo?

— Ak, tai tik neperplyšau... — atsipeikėjės nuo juoko ir trindamas iš akių iššokusias ašaras, ant galio prašneko belgietis.

— Na?! — klausė visi rusčiai apsiautė jū aplinkui.

— Palaukit!

— Palaukt tai mēs ir be tavę žinom, — sakyk, kam kaišai dantis, tu niekataušky! — lindo raupuotasis.

— Sakyk, sakyk, ar ką! Netokius tu čia radai, kad galėtum savo užrubežinėmis pašaipomis kibint. Matyk tu, koks atsirado! — barėsi aplinkui.

Matydamas grumojančias darbininkų akis, belgietis paliovė juokėsi ir dabar jo veidas išreiškė kokią tai rimtą ir gilia mintį. Ir luktelėjės jis prašenko:

— Ne taip! ne taip! Mēs netaip gegužės pirmajā šventiame Belgijoje! Nesislapstom tā dieną po girių, (Toliaus bus.)

LAISKAI Į REDAKCIJĄ.

Garbi redakcija!

Szirdingai meldžiu Tamistas nuo savęs, ar kas kitas, paaškinti, ar teisingai p. Atgija, pasinaudodamas Tamistu užkvietimu, „Vien. Liet.“ 17 N. aiškino, ką reiškia žodis „tauta“.

Iš to mažai kas buvo suprantama. Pas mus, Scrantone, iš tos priežasties net ginčai išskilo tarpe nekurų ypatų: vieni tvirtina, kad nors mēs lietuvių ir tapome Rusijos užkarauti, vienok anaipolt prie rusų tautos neprisklausome.

taip pat žydai turi savo tautą, lenkai savo ir tū. Kiti sako, kad p. Atgija teisybę paraše. Man gi abejū aiškinimai išrodo keisti.

P. Atgija pripažista, jog senovėje buta

nenuiskaitomas daugybei tautų; paskui vėl grįžta ir sako, kad tauta yra bille koki gamos gyvunai, arba gaivalų rūsių: žmonių tauta, žverių tauta, medžių tauta, augalų tauta ir tt.

Tad išeina, anot pono Atgijos nuomonė, žmonių tauta yra viena visame pasauly. Bet štai kame nesuprantama: pavyzdžiui, Lietuvą už kariavo rusai, prusai ir austrijokai, ir jie išsi dalino mūsų kraštą ar tai ir mūsų tauta išsida lino ant trijų dalių? Jeigu taip, tai prie kokios tautos mēs priklausome? Gal tik prie žmonių tautos? Bet kodel tie žmonės, tie mūsų tautiečiai mus persekoja?

P. Atgija pripažista, jog senovėje buta

nenuiskaitomas daugybei tautų; paskui vėl grįžta ir sako, kad tauta yra bille koki gamos gyvunai, arba gaivalų rūsių: žmonių tauta, žverių tauta, medžių tauta, augalų tauta ir tt.

Tad išeina, anot pono Atgijos nuomonė, žmonių tauta yra viena visame pasauly. Bet štai kame nesuprantama: pavyzdžiui, Lietuvą už kariavo rusai, prusai ir austrijokai, ir jie išsi dalino mūsų kraštą ar tai ir mūsų tauta išsida lino ant trijų dalių? Jeigu taip, tai prie kokios tautos mēs priklausome? Gal tik prie žmonių tautos? Bet kodel tie žmonės, tie mūsų tautiečiai mus persekoja?

Lauksime atsakymo nuo redakcijos ir pilnai tikime, jog apturėsime.

Išdyges.

LIUOSYBES DAINA.

Numylėjome mēs vien liuosybės dainas,

Su jomis gi tikrai žmonės laimė atras —

Išganys jie save nuo skaudžiųjų vargų.

Nukratys nuo savęs sunkų jungą vergų...

Tad liuosybės užtraukę dainele

Eis į kovą kas kentė ilgai —

Ir subrus tada snaudinčios širdis,

Nes į kovą jas šauks tie vergai milžinai!

Nuo pasaulio pradžios pančiai varžė visus...

Kartais émė spindet ziburelis šviesus —

Bet galybė tamsi slėpę jū nuo žmonių.

Ir vėl liepė kentė be dienelių skaisčių...

Bet liuosybės užtraukę dainele —

Eis į kovą kas kentė ilgai —

Ir atbudo besnaudinčios širdis —

Nes į kovą vadui tie vergai milžinai...

Eis į kovą! nesausk! kelk, vargdieni ir begk!

Savo vargą prakeik į į kovą skubék!

Mesk tu pančius šalin! sena tvarka ardyk!

Sau gi laimės šventos puikų rumą statyk!

Laiks liuosybės dainelei pritarti —

Eis į kovą kas kentė ilgai —

Laiks visiems jau subrusti, atgyti —

Ir į kovą skubėt, kur vergai milžinai!...

Rök.

PALAIMINTAS SMAGUMAS.

Sztai pasaulė graži ir maloninga;

Ir jautimai mūsų smagus ir kilti —

Kaip grožybė mūsų žemė

Iš Lietuvos.

Sknodas. (Kauno gub.) *Tragiškas atsitikimas.* Ne seniai Paluknės sodžiuje prapuočiai pėdsako vėtinis gyventojas J. Lukošius; vien iš to stebėjosi kiti dar juokū tebeilaikė; žinoma, visupirnu pradėjo nustinti kaimynai kur gi žmogus iš pasaulio veido butų galejės išnykti, ypač bobos pradėjo už žodžių gaudyti tojo Lukošiaus namiskius — pačiai ir posunį, kuriuodu savo prirodymus kas sykis kitaip aiškinio. Dėlei to visi L. prapuoli mą metė ant judviejų, ir kaip pasirodė neberekalo. Kazu kam pranešus, Skudo policistai Balandžio 3 d.—savaitei po Lukošiaus prapuolimo praslinkus, suėmė viršminėtuosis posunį—Strakšiuką, paskui ir jo motina jau suviršum 60 metų turinčią. Policistams pradėjus kamantinėti jos sunę apart viršuj minetos dalies ištisai nerimtas.

J. Baniuliui ir kitiems Eastoniečiams. Ant Jėsų pamėjimo, kad straipsnelis „Pasarga lietuviams kalbėtojams“ butų garsint jau ne reikalingas, padedame ji į ar chyva.

P. Puskunigui. Netilps dėl tos priežasties, kad panasiu polemiką pradžia kilo ne pas mus ir kad jos pačios persave nesvarbios, — einasi kova ne už principus, bet už ypatas.

tiskujių ligonbučių klausimo. Todėl šiuom kartu jis mums netinka. Padėdame archyvan.

Chant in the Tenebree. Iš visų Tamistos kritikoje užmetinėjimų ant p. Rupeikos Vargo feljetonėlio „Paukščio tragedija,” tik du rimčian atremia istoriją apie gužučių teismą, betent, 1) kad gužučių kiaušinių perėjimas yra daug trumpesnis negu žasies, todėl padėtasis kiaušinis negalėjo išskilti sykiu ir 2) kad toks atsitikimas, kaip nužudymas gužučių už svetimoterystę negalimas taikint prie visų pasaulio gyvunų, o ypač žmonių pas kuriuos svetimoterystę senovėje ir dabar yra įvairiai suprantama ir nera taip balsi, o pas kitus ir visai nera baudžiamas. Tam iš dalies pritariame ir mės.

Bet straipsnelio nesunaudosime, nes jis apart viršuj minetos dalies ištisai nerimtas.

J. Baniuliui ir kitiems Eastoniečiams. Ant Jėsų pamėjimo, kad straipsnelis „Pasarga lietuviams kalbėtojams“ butų garsint jau ne reikalingas, padedame ji į ar chyva.

P. Puskunigui. Netilps dėl tos priežasties, kad panasiu polemiką pradžia kilo ne pas mus ir kad jos pačios persave nesvarbios, — einasi kova ne už principus, bet už ypatas.

Mūsų žingunė.

P. Puskunigis.—„Didžiaisia nuodėme!“ (polemika su Laukiu): *Ten Buvės*—„Lietuvių studentai“ (brukšnelis). Vaikas—„Atvaizavo“ (paveikslėlis).

Nauji raštai.

Prabotsiun Šešeliu. Vidunas. Dramatiška Aidija trijose dalise. Vilhelmas Storast. Tilžeje 1908. Pusl. 182.

Prisiuntė leidėjas.

„Žvaigždės“ Kalendorius 1908 metams, pusl. 72.

Prisiusta iš „Žvaigždės“ redakcijos.

Apuoko sapnai, šiuo dienų gyvenimo vaizdeliai. Paraše J. Šliburis. Spauda „Vieybės Lietuvninkų“, Brooklyn, N. Y. 1908, psl. 44.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Juozo Ziliusko, Grauziuočiaus, Pasvalio parapijos ir valščiaus, Kauno gub. ketvirti metai kaip Amerikoje. Laibai malonečia su juo pasimatyt ar nors susirašyt, jis pats ar kas kitas meldžiu duot žinia ant šio adreso:

Gražilda Grigaičiuke’

60 Borch st., So. Manchester Conn.

ONA KURPALIUTE

Pojieškau savo tikro tėvo Vincento Kurpalio iš Kauno gub. Raseinių pav. parapijos Naumiesčio sedžiaus Palenorių 16 metų kaip Amerike 5 metai kaip nieko negirdėt apie jį. Meldžiu duot žinia kas apie jį žino arba jis pats ant šio adreso:

Any Kurpalis,

171 So. Orange av. Newark, N. J.

Aš Pranas Jutkevičia, pajieškau savo broli Juozą Jutkevičių, kuris yra Amerikoi suvirš 20 metų, jis gyveno Mt. Carmel, Pa. Per ilgalaiką aš apie jį nieko negirdėjau. Meldžiu atsišaukt jei dar gyvas, ar kas kitas dukeit žinot apie jį meldžiu man duot žinių ant šio adreso:

Prank Jutkevičia,

30 Wiers Alley, Plymouth, Pa.

Pirmu kartu Amerikoje.

Naujai susitvėrusi po vadovyste p. M. Petrasko, Lietuvių Muzikališka Dr-stė „Birutė“ stato pirmu kartu ant scenos melodramą

„BIRUTĖ“

(Zodžiai Žemkalnio; Muzika Petrasko) Nedėlio, 31 Gegužio (May), 1908, International Theatre; kampus Wabash Ave. ir Hubbard Court: tris blokai į pietus nuo Van Buren. Pradžiai 18:15 valandos. Kainos tiketė: \$1.00, 75c. 50c. ir 25c. Ložos po \$9.00.

Tikietaus išanksto galime gauti: „Lietuvos“ ir „Kataliko“ redakcijose; pas M. J. Tananovičia, 184 W. 18th st.; J. I. Bagdžiūna, 1149 So. Oakley Ave.; „Žvaigždės“ krautvej, 4606 So. Ashland Ave., teipogi pas choristus ir kitas ypatas.

Visada pirkite tikietaus iš anksto, nes šeip gausite prastegnes vietas Kas pirmesnis—tas geresnis.

PAGAUKIT VAGY.

Simanas Voveris, Kauno gub. Telšių pav. parapijos Laukuvo, 6 metų kaip Amerikoi, buvo Elizabeth N. J. sužiečitas pabrake ir provojosi su pabrikantu. Pavoge 5 diegėrius, 3 ziedus, (vienas su literom J. D.) du lenciugelius, 24 dolerius ir viena eilė drabužiu. Raupuotas, plaukai juodi, turi randa po pažiūnė. Senas 40 metų sulinkias biskelij.

Kas sugaus, gaus \$25.00
Z. Dirgelas,
124 Cherry st New York, N. Y.

PARDUODA.

Stasys Sunsiadak 128 Rackoway Road Jamaika, N. Y. Parduoda Salinių, netoli nulo lenkiškos bažnyčios lysis yra ant 10 metų, renda 25 dol. aplink gyvena daug rusų, lenku ir lietuvių.

Pati skrynele..... \$2.00
O mašina..... \$7.00

Dabar yra gera proga šiai mašinai nusipirk ant šio adreso:

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Prekė \$7.00

Labai puiki mašina drukavojimui. Szita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir druečiai padaryta, visi jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po 10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiinta iki už 7 dol. Skrynele 2 dol.

Kas reikalauja tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiemięs į ranką kaip čempadanėli gali neštis kur nori.

Is kai atsiranda nusidejelai! Socijologiskas priesiūlos. Knygutele trampali ir aškinė parodo, iš kur musi laikuosegi galiuoti vartojamas visose ligose, kurių svarbiams apsireiškimis yra nužudymas valgumo ir kuno silpnumas. Gaunamas aptekose. Juozapas Trineris, 168-622 Ashland Ave., Chicago, Ill.

Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filozofijos. Paraše Krapkinas. Vertė V. Sliupas. Plymouth, Pa. 1904, pusl. 39..... 15c

Idėja ant mėlynio. Apsaka myli dienu. Auksuoti broliams lietuviams. Musė Plymouth, Pa. 1900, pusl. 54..... 10c

Isterija apie gržią Katrulką. Is visojo atitinkamam. Antra laida. Plymouth, Pa. 1901, pusl. 32..... 10c

Palemonas ir Girždūta. Apsaka eišė, iš senovės gyvenimo pagal žmonių pasaką, su kaičių įtakėmis ir save fanižijos. Paraše M. D. S. Plymouth, Pa. 1901..... 10c

Girtuokių Adynos. Antra laida. Brooklyn, N. Y. 1908, pusl. 16..... 10c

Gudri Nasė. Juokažių dviejose veikmėse. Palimta iš tikro atitinkimo Lietuvoje. Šita knygutė perstato gamių į kaičio formos, kaip venui ukininkėnės šiuo gudrumu gavo gerų jančių iš kas iš pastukų išėjo. Labai lengva perverti teatru mylėtojam. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Su autoriumi paveikslu. Brooklyn, N. Y. 1908, pusl. 40..... 15c

Grundus Verksamai. Arba pasibudinimas prisijungimui kančios Viešpaties Ježus Kristaus. 10c

Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filozofijos. Paraše Krapkinas. Vertė V. Sliupas. Plymouth, Pa. 1904, pusl. 39..... 15c

Idėja ant mėlynio. Apsaka myli dienu. Auksuoti broliams lietuviams. Musė Plymouth, Pa. 1900, pusl. 54..... 10c

Isterija apie gržią Katrulką. Is visojo atitinkamam. Antra laida. Plymouth, Pa. 1901, pusl. 32..... 10c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is bažnyčios istorijos. Kiekvienam veiksmei perskaityt. Paraše A. D. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 16..... 10c

Isterija apie gržią Katrulką. Is visojo atitinkamam. Antra laida. Plymouth, Pa. 1901, pusl. 32..... 10c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is po budelio katalijoje ir Kajimais. Dvi apysakos. Paraše M. Černė. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, pusl. 250..... 50c

Is bažnyčios istorijos. Kiekvienam veiksmei perskaityt. Paraše A. D. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 16..... 10c

Isterija apie gržią Katrulką. Is visojo atitinkamam. Antra laida. Plymouth, Pa. 1901, pusl. 32..... 10c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is po budelio katalijoje ir Kajimais. Dvi apysakos. Paraše M. Černė. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, pusl. 250..... 50c

Is bažnyčios istorijos. Kiekvienam veiksmei perskaityt. Paraše A. D. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 16..... 10c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is po budelio katalijoje ir Kajimais. Dvi apysakos. Paraše M. Černė. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, pusl. 250..... 50c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is po budelio katalijoje ir Kajimais. Dvi apysakos. Paraše M. Černė. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, pusl. 250..... 50c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is po budelio katalijoje ir Kajimais. Dvi apysakos. Paraše M. Černė. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, pusl. 250..... 50c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is po budelio katalijoje ir Kajimais. Dvi apysakos. Paraše M. Černė. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, pusl. 250..... 50c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is po budelio katalijoje ir Kajimais. Dvi apysakos. Paraše M. Černė. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, pusl. 250..... 50c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is po budelio katalijoje ir Kajimais. Dvi apysakos. Paraše M. Černė. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, pusl. 250..... 50c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is po budelio katalijoje ir Kajimais. Dvi apysakos. Paraše M. Černė. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, pusl. 250..... 50c

Isgrionimas Kauno Pilies (1352 m.). Dramatas keturiuoju apsireiškimuose. Is Lietuvos dečių. Paraše Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85..... 20c

Is po budelio katalijoje ir Kajimais. Dvi apysakos. Paraše M. Černė. Vertė V. Stagoras. Plymouth, Pa. 1894, pusl. 250..... 50c</

